

'Sëëdhë =ple -naa

'ö Pɔlō -ya bɔ

Timote

-dhë bhë 'ö =ne

1 1-2 Timote, bhi 'ö ü -dhɔ -yö n -kë =ne -kɔ 'ö n -de gbö -dhɔ -yö n -kaa' -a 'dhö, ma Pɔlō 'a 'sëëdhë =ne 'a- bɔ ü -dhë. Yesu Klito -bha bɔmɛ -mü n 'ka, bhii -Zlan -dhi -a -dhë -wun -mü kö 'a kë -a 'ka. -Zlan -ya -pö n -dhë, pë 'ö- 'piö kö -yaan -a kë 'a- -blee'- me -nu -dhë. Pë 'ö bhë 'ö tɔɔ =toëpö -këdhösü -yö -dho kë -an -bha 'ka, -klu Yesu Klito -bha -sü 'gü. A -dhe kwa Dë -Zlan waa- kwa Dëme Yesu Klito -an -gɔ kö -wo ü 'yena yö, -wo 'glusé kë ü 'ka. -Wo ü gbaa wo -bha =zuöyagluu 'ka.

Pɔlō -bha -Zlan zuö pö -sü waa- -a -bha me -nu
-faan' -më -to -wo 'gü -sü -bha -sü

3 A -Zlan -bha yuö -kë, n =zuö 'puu 'ka =ne -kɔ 'ö n 'bhëma -nu -wa =kaa' bhë -a 'dhö. A ü -bha -bheawodhe -kë -kplawo -Zlan -dhë 'töng 'saadhö 'ka, 'ö 'a- zuö pö ü -wun 'gü. 4 A n -zo -ta 'töng 'ö 'kwa kaan kwa 'kuë- 'iin ü -bha 'gbo -nu 'ü- bɔ 'töng bhë -a 'ka bhë -a 'ka. A- 'piö kö 'ko -kpën ko 'kuë- 'zü. -Ya kë 'dhö n =zuö 'glu -dho dhi 'sönggö -sönggö. 5 -Zo -yö -Zlan -bha -sü 'yö -kë ü 'na Loisö waa- ü dhe Nisö -an -gɔ bhë, -a -bha -kë ü -gɔ -sü 'ö bhë, 'ma n -zo 'ta -a 'gü a -Zlan zuö -pö 'sönggö -sönggö. 6 -A -wun 'gü 'a ü -zo -büö -kɔ -mɔ 'wun -bha -sü 'ö -Zlan -ya nu ü -dhë kö 'ma n -kɔ kpa ü -ta -bheä' -sü 'ka bhë kö 'üen- -a 'kun 'gbee-! ('Ö tɔɔ -Zlan -yö yuö 'bhaa waa- -a kë -sü -faan -nu ü -dhë kö 'üen- -a kë.) 7 Yuö -nu 'ö -Zlan -yö -an nu ü -dhë bhë kö -kun 'ö 'suö -yö ü -kë -an kë =dhia, bhii -Zuu 'slööslö 'ö- nu kwa -dhë bhë -yö kwa -zo -gban 'yö- -kë kö -kun 'ö 'kwa dho suö pë gbe -dhë, 'këe -ya -kë kö 'kwaan- kë me =faanzë, 'ö -Zlan waa- me -nu -dhɔ -yö -an -kë waa- me 'wo wo -de =kɔɔn -an 'ka.

8 -A -wun 'gü kö -kun 'ö lë- -yö ü -kë, 'wun 'ö -gban kwa Dëme -bha -a -bleeë me -nu -dhë -sü 'ka! Ma 'a -kanso 'gü 'wun 'ö -gban Yesu -bha -a -bleeë' -sü -wun 'gü bhë, kö -kun 'ö lë- -yö ü -kë n -dhë 'pö! 'Kee -bhö =nëng n -ma, 'ü 'we -a -bha kö ko 'klo -yaan bhɔ, ko -bha 'wuntaasë -bleeë' -sü bhë -a -wun 'gü! 'Ö tɔ̄ -faan' 'ö go -Zlan 'piö bhë -yö -dho -a kë kö 'klobhödhe 'ö bhë 'üen- -a bun. 9 -Zlan -yö kwa -dha 'ö -pö kwa -dhë 'kwa kë 'slööslö kö 'kwaan- kë -a -bha 'ka. Yaa kë =ne kë 'kwa- wo 'wun -së kë me -nu -dhë -me 'ka. -Ya -kë 'dhö, bhii -ya 'piö kö 'ö 'wunsë kë kwa -dhë. 'Wunsë 'ö 'dhö bhë =dhe 'ö -ya ö =zuö' 'piö -yaan kë kwa -dhë bhë -a -dhe -ya =glo. =Dhe -kë 'dhö -ya -kë kwa -dhë -bøa' Yesu Klito 'gü -sü 'ka. 10 'Kee =deë bhë -yaa -zɔ̄n kwa -dhë -ne ö 'glu -yö -së kwa 'ka kwa Dhame Yesu Klito -bø kwa -dhë -sü 'ka. Yesu Klito -ya lë- 'kpc ga -ta 'ö tɔ̄ -ya kë =ne 'kwa ga, pë yaa 'gbee- gbe 'ka 'dho kë kwa 'ka. 'Ö -pö kwa -dhë -ne -ya kë =ne 'kwa- -bha 'wuntaasë 'ö bhë 'kwa- ma 'ö 'kwa 'we -a -wun -bha, -Zlan -yö -dho bun -dëü 'ö 'yaa -siö' -a nu kwa -dhë kö -toëpö -këdhöstü -yaan kë kwa -bha 'ka.

11 -Zlan -yö 'wun -nu 'wo =ne -an 'kluën -bho n -ma kö 'aan- -bleeë' - me -nu -dhë. -Yö n -sü kö 'aan- kë -a -bha bɔmè 'ka, 'go mü 'zü kö 'aan- me -nu -daan' - 'wun -nu 'wo bhë -an 'ka.

12 Pë 'ö -kë 'ö n 'klo 'dho bhɔ -na -kanso 'gü =deë bhë 'ö bhë. 'Kee 'kö -kë =ne n 'klo -yö -bhɔ 'dhee, lë- 'ka 'dho n kë, bhii 'ö tɔ̄ a Yesu Klito -dø, 'a n -zo yö -a -bha, 'ö 'a- -tei' døa =ne pë 'a- 'kluën bho -a -bha, -yö -dho -a -waannu -së 'ka, 'ö dho 'ö yöö yi 'ö dho za døa me -nu -bha bhë -a -bha.

13 Timote, -bhö 'dho Yesu -wun -dhe 'wun gia- -sü 'ka 'dhiö! 'Go mü 'zü -dhɔ -yö kë ü 'gü -yö kë -dhɔ -kaa' do 'ö kwa -klu Yesu -bha -a 'ka! -Ya kë =ne 'bha 'wuntaasë -bleeë' - me -nu -dhë, -yö kë 'wun -taç gia- 'a- -bleeë' - ü -dhë bhë -a 'ka. 14 'Wuntaasë 'ö -Zlan -ya 'kluën bho ü -bha kö 'üen- -a -bleeë' - me -nu -dhë bhë -a 'kun 'gbee-! -Zuu 'slööslö 'ö kwa 'gü bhë -yö -dho ü gbaa -faan' 'ka kö 'üen- ü -zo kë -a 'piö.

15 Ü- -tei' dø =ne Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu 'töüdhö 'wo Azi -se 'gü =wa wo bo n -wun 'ka. Fizedhö waa- Mozenë -nu -wo me -nu 'wo bhë -an 'piö. 16-18 (Nezifödhö -de 'pö -yö ö bo n -wun 'ka). 'Kee Nezifödhö -bha 'ö bhë, a- -dhe -na kwa Dëme -gø kö yö 'dhö waa- ö -bha 'kɔɔmè -nu 'dhö -yö -an 'yena yö. 'Ö tɔ̄ lë- 'yaa- kë ma 'a -kë -kansogümè 'ka bhë n -dhë. -Dhe 'ö nu Wlɔmè plöö zö, -yö n -mee ö -faan' 'ka 'tengdhö kö -yaan -tun n yö -na. -Yö -nu ö -büö -da n -dhë, 'yö n -faan' -më 'tong 'bhaa -nu 'ka -kanso 'kɔɔdhö zö. 'Go mü 'zü -kø 'ö nu n -dhë -a 'ka kö a Efezö plöö bhë 'ü- -dø. -A -kë 'dhö -sü -wun 'gü a- -dhe kwa Dëme -gø kö -ya 'yena yö, -a -bha zakanyi 'ka.

2 ¹(Medhevadhe =wa 'kan n -ma; 'keé) Timote, bhi 'ü -kë =ne n gbö 'dhö ü -bha -zo -yö Yesu Klito -bha -sü 'gü bhë, -bhö 'to -klu -sü 'ka -a -bha kö 'glusë 'ö -kë kwa 'ka bhë -yaan ü gbaa -faan' 'ka! ²-Wo -nu 'ü- ma n dhiö me -plëëzë wö 'dhiö bhë, -bhö -a -bleeë' - me -nu 'wo -mø -a -bha kö

-waan -a kuënnu -së 'ka bhë -an -dhë kö wo -de 'pö -waan me -nu 'wo to -an -daan'.

3-Bhö 'we -a -bha 'pö kö ü 'klo -yaan bhö =ne Yesu Klito -bha 'dhasi kewunsëezë 'ö -faan' 'dhoë- -go 'ö -wa -bhö -na -a 'dhö! ('Ö tɔɔ me -nu 'ö 'wo me -daan 'wuntaçsë bhë -a 'ka -së 'ka bhë, -an 'klo -yö -dho bhö. -Kö do bhë -a 'ka, -bhö 'we -a -bha kö kwaas- me -nu kwa 'klo -yaan bhö kwa -bha me -daan 'wuntaçsë 'ka -sü -wun 'gü.) 4-Bhö kë =ne 'dhasi 'ö- 'piö kö ö -gɔmɛ =zuö 'glu -yö dhi ö 'piö -a 'dhö! Bhii -ya kë ö -gɔmɛ 'piö, 'yaa ö -de -dhi -a -dhë -wun kë; 'keε 'wun 'ö- -gɔmɛ -zo 'kun -wun 'ka =ne 'ö- -kë. 5-Gɔɔnme yaa 'dho -mɔa -bha -yaan 'to -a 'gbee- 'ka kö yaa -gɔn tɔng 'kun. (-Kö do 'ö bhë 'ö bhi -de 'pö, 'ü dho Yesu Klito -bha yuö kaa =ne -kɔ 'ö- -pöë bhë -a 'dhö kö 'tiën- -a -truën yöl!) 6 'Go mü 'zü ü -bha yuö kë Yesu Klito -dhë -sü bhë, -a -tei'- -kë =ne pëtame 'ö yuö -kë 'gbee- 'ö yö -bleezë 'ö- -dua' 'dhö -mü kö ö -bha tapë -nu 'wo bhë, -ya bhe dan bhë -a 'dhö. 7 'Wun -nu 'a- -blee bhë, -bhö ü -zo 'ta- 'gü kö 'tiën- -dhe yö -a 'gü! 'Ö tɔɔ kwa Dëme -yö -dho -a -ta po ü -dhë kö -yaan kë ü -go 'pëepë.

8 Yesu Klito 'ö -kë -gludë Davidö -suum- -ta 'në 'ka bhë, -bhö ü -zo 'ta -a kewun -nu 'gü! -Dhe 'ö ga -Zlan -ya -bho ga 'gü. 'Wuntaçsë 'a- -blee' -na me -nu -dhë 'ö bhë. 9 Pë 'ö -kë 'a -wa -bhö -na -deë 'ö bhë. -Wo n -da -dëüwo -kanso 'gü zö =ne me mezëme -da -kanso 'gü. 'Kö -kë =ne -wa -kë 'dhö 'dhee, ma 'wo n -zuö kɔɔ, waa -Zlan -wo -zuö kɔɔ; (-Zlan -wo -blee' - -me -nu 'bhaa -nu 'wo to, -wo me -nu -daan' -na -a 'ka -kplawo). 10 Pë -kë 'a -we -a -bha kö 'a bɔ 'wun 'gbee- -suum- 'ö =ne -a 'gü 'ö bhë. -Yö kë 'dhö kö me -nu 'ö -Zlan -yö -an sü ö -bha 'ka bhë, -waan dha 'pö, -zo -yö Yesu Klito -bha -sü 'gü kö -wo kë -a 'piö, -a -bha 'tɔbhɔdhe -dhe -bha =toëpö 'ka.

11 (A -we -a -bha kö 'a -wa -bhö 'pö, bhii 'ö tɔɔ) 'wun -nu 'wo =ne 'wun giae- -mü. -Ya kë =ne 'kwa kwa -kwaas- kwa -bha -tosiadhe yaa -nu 'ö 'kwa -kë -an 'gü 'dhië bhë -an -zü, -a -tei'- -yö -kë =ne -kɔ 'ö kwaas- Yesu -nu 'kwa ga -a -bha, kwa 'ko yöë -a 'dhö. -Dhe 'ö -kë 'dhö bhë kwaas- Yesu -nu kwa -dho kwaas- -tosiadhe kë kwa 'ko -bhaa. 12 -Ya kë =ne 'kwa 'we -a -bha kö 'kwaan- -wa -bhö -zuösaadhe 'ka, kwaas- Yesu -nu kwa -dho -gludëdhe kë. 'Ö -ya kë =ne 'zü 'kwa- pö 'kwaas- dɔ, -yö -dho -a pö 'pö 'yaa kwa dɔ. 13 -Ya kë =ne 'kwaas- 'to kwa -wo 'gü, yö 'pö -yö -to ö -wo 'gü, ö pë 'ö- 'tɔ go me -nu -dhë, 'ö -kë, bhii 'ö tɔɔ -yö -to ö -wo 'gü -kplawo, pë 'ö- pö -a kë -sü 'ka.

14 'Wun -nu 'a- -blee bhë, -bhö me -daan' -me -nu -zo -büö -an 'ka! -Bhöë pö -an -dhë -Zlan wö 'dhië, ü -wo -yɔɔn -a -ta -sü 'ka kö -kun 'wo zaadhe -kë me -nu 'ka, 'wun 'ö- -gen 'yaa 'dhö -a 'gü! 'Ö tɔɔ me -daan' -me -nu -wo 'dhinaa kë -na, 'yaa pë -së kë me -nu 'wo to -an -gɔ, 'keε pë =siö- 'ö -wo -an -go. 15 -Bhö ü -faan' 'ple 'sü kö 'tiën- -kë me -daan' -me 'ö- -bha yuö -yö -Zlan -zo kun -a 'ka! -Bhö kë =ne yuökëme, 'ö lë- 'yaa- kë ö -bha yuö -nu kë -sü 'gü -a 'dhö! Ü -dho kë me -suum- 'ö 'dhö bhë -a 'ka kö 'tiën- me -daan' -kpengdhö, -Zlan -wo giagia 'ka. 16 Më -nu 'wo -Zlan -wo yaa -blee' -na 'iin

me -nu 'wo 'wun -nu 'ö -an -gɔ 'yaa 'dhö 'wo -an -bleeɛ' -na bhë, kö -kun 'ü -kaan -an 'ka! 'Ö tɔɔ 'wun -nu 'wo bhë me -nu 'wo- -bleeɛ' -na 'dhö bhë, -wo bho -na -Zlan -dhë -taa' -gbiin -kplawo. 17'Go mü 'zü -an -bleeɛ' - -wun -yö pë yaa -kë, me 'bhaa -nu -gɔ 'pö -ne -kɔ 'ö bhüö 'dho 'kan -na -a 'ka me -nu -bha bhë -a 'dhö. Me -suum - -nu 'wo 'dhö bhë -an me 'bhaa -nu 'wo tɔɔ Imene waa- Filetö. 18'-Wo me -daan -sua -wun -nu 'ka, -a -pö -an -dhë -sü 'ka -nɛe kö -kun 'ö 'wo -ya -Zlan -bha me -bho ga 'gü -sü 'töng -gɔ gbo, bhii 'ö tɔɔ -Zlan -ya me bho ga 'gü 'saadhö. Me -nu -daan' -kɔ -suum - 'ö bhë, me -nu 'wo -ma, -yö -an -dɔ -gboudhö, 'ö pë 'wo dho wo -zo yö -a -bha 'waa -a dɔ. 19'Kee 'kö -kë -nɛ pë -nu 'wo bhë -wo -dhö 'dhee, -an -kɔ yaa 'dho -mɔ -a -bha kö 'wuntaɔsɛ giagia 'ö go -Zlan 'piö bhë, -wa bho ö pin -ta. -Zlan -wo -yö -kë -nɛ 'kɔ 'kpan 'dhö. -Kɔ do 'ö bhë -a 'ka 'pö, me -daan -sua -wun 'ka -sü 'ö bhë, yaa 'dho -mɔa -bha kö -yö -Zlan -wo bho 'gbloo. Bhii 'ö tɔɔ -Zlan -wo -gban -a -ta -pë bhë, pë 'ö -gban -sü 'ka -a -bha 'ö -ya -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü 'ö tɔɔ: Me -nu 'wo -Zlan -bha 'ka, -yö -an -dɔ. 'Go mü 'zü: Me 'ö -pö ö -Zlan -bha 'ka, -yö -dho ö -kwaa' - pë yaa -nu kë -sü -zü.

20=Naçme -gɔ kɔɔ, 'tia- -nu 'wo -kë 'sénng 'ka -wo mü, 'ö 'tia- -nu 'wo -kë zénng 'ka 'wo mü. -A 'bhaa -nu -wo mü 'wo -kë 'lü 'ka, 'ö - 'bhaa -nu -wo -kë gbo 'se kpö 'ka. 'Tia- me -nu 'wo -kë 'sénng -nu, zénng -nu 'ka, -wo -an -sü 'wlaan- -yi -vava -nu 'ka. 'Ö -an me -nu 'wo -kë 'lü -nu 'ka 'iin 'se kpö -nu 'ka, 'wo -an sü 'wun -nu 'ö -an -wun 'yaa 'gbee- -duö -an -yuö -kë -a 'gü -pë 'ka.

21-Kɔ do bhë -a 'ka, me 'ö -kan pë yaya -nu -bha, -yö -dho kë me 'ö -Zlan dho -a sü -yaan -a kë pë -wun 'gbeezé -kë -a 'ka -pë 'ka -nɛ -kɔ 'ö 'wo 'tia- -sé =waannuë -de -dhë, 'ö 'wo- -sü kö -wo pë 'giangian -nu -suum - 'saadhö kë -a 'gü bhë -a 'dhö.

22-A -wun 'gü kö -kun 'ü pë yaa 'ö -dadheü -pléézë -nu 'dho -an kë -na bhë, 'ü -an kë! Bhi -zë, ü -de nu pë 'ö kpengdhö -a kë -sü -dhë! 'Go mü 'zü, -bhö 'dho ü 'dhiö Yesu Klito -wun -dhe 'wun gia- -sü 'ka! -Zlan waame -nu -dhö -yö ü -kë! Me -nu 'ö 'wo -Zlan -bhlë -ya 'ö -an 'ta 'sü -kɔ 'dho kpengdhö -Zlan wö 'dhiö, ka -nu -ka -tosiadhe kë -zuöyagluu 'ka ka 'ko -bhaa!

23=Kun -kë 'ü zaɔdhe këwun -nu 'ö -an -gɔ 'yaa 'dhö -an -bleeɛ' - -me -nu 'piö! Me -nu 'wo bhë, 'waa 'wun -bho 'kou gbe dɔ. Kö -kun 'ü- -kë 'dhö 'ö tɔɔ ü- -tei' -dɔa' -nɛ me -nu 'wo- -kë -na 'dhö bhë, 'dhinaa -nɛ 'ö -ya kë 'ö -an 'dhiö dho to -a -ta. 24'Kee kö Dëme -bha yuökëme -dua' 'yaa -mū kö -yö 'dhinaa -nu kë. Pë 'ö dho -a kë 'ö tɔɔ -a 'glu -dho kë -sé me 'bhee- -suum - 'kpékpe 'ka! -Yö -dho kë 'zü, me -daan' -me 'ö - -kɔ -mɔ -a -bha kö -yaan me -daan' -sé 'ka -zuösaadhe 'ka -a 'ka! 25Kö me -nu 'ö 'wo zaɔdhe -da -Zlan -bha me -daan' -wo 'ka bhë kö -yaan -an -dɔɔ' - -wo 'pëepë 'ka. -Yö mü 'zü -Zlan -yö -dho -a kë 'ö 'wo wo -ta yö wo -bha -sɔɔn yaa -bha 'ö me -daan' -wo 'ö bhë, 'wo - -dhe 'wun gia- 'ö 'wo wo -zo yö -a -bha 'zü. 26=Ya kë 'dhö

-an -kɔ -yö -dho -mɔa -bha kö -dhe -yö 'wun 'gü -sü -yaan kë -an -go kö -waan 'go dü -bha 'piigbeedhe kwee. Dü 'ö bhë =ne 'ö -an kë ö -zo 'kun -wun -nu -kë -an 'ka -pë 'ka -be.

'Wun -nu 'wo dho kë yi 'dhiötöyi 'ka

3 ¹A- 'piö kö 'ü- 'wun dɔ =ne 'kpongtaadhe 'dhiötöyi -yö 'to -na 'tee, yi 'gbee- -yö -dho kë -dhö. ²'Töng bhë -a 'ka, -zuöyaame -nu 'ö 'wo wo -de -dhë -së, 'ö 'wëtiga -dhɔ -yö -an -kë -duö, -wo -dho kë -dhö. -Wo -dho wo -de -wun -blee'-; -wo -dho wo -de sü =va; -wo -dho 'wun yaya -blee'- -Zlan waa- wo me -nu -an -go. 'Në -nu =goüü 'gbeezë -nu, -wo -dho kë -dhö. Me -nu 'wo bhë wo 'ka 'dho 'wun 'slööslö gbe -bhlë -ya; yö do bhë 'zü me -zlö trö -sü -zë -nu -mü -an 'ka. ³Me -nu 'ö 'wo 'dhö bhë, -an -bha 'glu yaa -duö bhë -a -wun 'gü, me -nu 'yena yaa 'dhö kë -an 'gü. -Sua -wun -nu =ne 'wo 'dho -a dɔ me -nu -bha; -wo -dho kë =naazë -duö, pë 'dhiö- -kë me 'ka -me -mü -an 'ka. ⁴Wo 'ka 'dhö to me -nu 'piö -dhɔ kpinqgdhö 'ka; -zo -yö -an -bha -me -nu 'waa -mü -an 'ka; -naazuëwunkëme -mü -an 'ka. -Wo wo -de -sü -va -duö. -An -de 'yi -kan -an -dhë -wun =ne 'wo- 'piö kö 'wo- kë, 'këe -Zlan 'yi -kan -a -dhë -wun -dhɔ 'yaa -an kë. ⁵'Wo- -kë =ne me -nu 'wo -Zlan -bhlë -ya giagiawo -an 'dhö, 'këe -Zlan -bha 'piigbeedhe ('ö- 'piö kö 'ö- nu me 'bhee- -nu -dhë -waan -tosiadhe -së kë -a 'ka) bhë, 'waa 'we -a -bha kö -wo wo -zo kë -a 'piö. -Bhö 'kan me -nu =suum 'wo 'dhö bhë -an -bha! ⁶-An me 'bhaa -wo =sua -kë 'slë 'ka, 'wo -da me -nu -go koo, 'ö 'wo dhoo -nu 'ö 'waa pë gbe dɔ, 'ö 'wo =sua -wun -nu -blee -an -dhë kö -yö kë 'dhö kö -wo -an -wun -dhe 'wun gia-. Dhoo -nu 'wo bhë, pë yaa -va kë -me -nu -mü -an 'ka; 'ö pë yaa =suum -'kpekppe -dhɔ -yö -an -kë. ⁷-Wa 'piö kö 'wo kë 'wundome 'ka -kplawo, 'këe -Zlan -bha me -daan' -wo kpengdhö -gen dɔ -sü 'ka 'dho kë -an -go 'gbeedhö. ⁸Bhii 'ö tco me -lü =suum - yaa -zë -nu 'wo bhë, -wo -dɔ -Zlan -bha me -daan' -wo kpengdhö 'ö bhë -a -go 'yënng me -nu 'ka =ne -kɔ 'ö Zanesö waa- Zamblesö 'wo dɔ -a 'ka Moizö -go 'yënng 'kpa bhë -a 'dhö. Me =suum - -nu 'wo 'dhö bhë 'wun yaa doseñ =ne 'wo wo -zo -ta -a 'gü. -Zlan -ya 'kan -an -bha, 'wun 'ö go -a 'piö -a -dhe 'waa- wo 'wun gia- bhë -a -wun 'gü. ⁹Me -nu -plëeëzë, waa 'dho ziö -an 'piö, 'ö tco -wo -dho -a -tei' dɔ 'fefedhö =ne, 'wunbhokoudödhe 'yaa -an -go =ne, -kɔ do 'ö me -nu -wa yöö Zanesö waa- Zamblesö -an -go 'kpa bhë -a 'dhö.

Pölö -bha Timote -zo -gban -wo

¹⁰Bhi 'pö, -Zlan -bha me -daan' -wo 'a me -nu -daan -a 'ka bhë, ü- -dɔ 'fefedhö. -Kɔ 'a -tosiadhe -kaa' bhë 'ü- dɔ. Pë 'a- yö -na 'ko 'dhiö n =zuö' 'piö 'ü- dɔ. N -ma -zo -yö -Zlan -bha -sü, n -ma -zuösaadhe, n -ma me -nu waa- -Zlan -dhɔ kë -kɔ 'ü -an 'ple dɔ. 'Go mü 'zü 'ü- -tei' dɔ =ne n 'ka n -kwaa'- kwa Dëme -bha 'wun -nu -zü ¹¹kö a -wa -nu -bhö -sü 'gü. Me -nu -wo n 'klo -bhɔ Tiçö, Ikönë waa- Litrë plöö: A =wa -bhö me -nu 'wo mü

-an kwee, 'kees a n -kwaa n -de -wun -zü, -wa bhë -a -bhö -sü 'gü. -Dhe -kë 'dhö, kwa Dëme -yö n -bho 'klobhödhe -suum -nu 'wo bhë -an 'gü 'töödhö.
12 -Kwaa -tei' döa -ne me 'töödhö 'wo- 'piö kö -wo -klu Yesu Klito -bha -Zlan -dhi -a -dhë -wun kë -sü 'ka, -an 'klo -dho bho. **13** -Zuöyaame -nu 'ö 'wo me -nu -dian -na bhë -an -bha -zuöyaadhe waa- -an -bha me -dian -sü 'wo bhë 'dho 'ö dho -a wo 'dhiö -kplawo. -Wo -dho me -nu -püö, 'ö dü -de 'pö 'ö -an -püö. **14** 'Kee ü -bha 'ka, pë 'ü- -daan, 'ö 'ü- -tei' döa -ne 'wun gia -mü bhë, -bhö 'dho ü 'dhiö, -a -dhe 'wun gia -sü 'ka -kplawo! Bhi gia-, ü me -nu 'wo ü -daan -Zlan -wo 'ka bhë, 'ü -an -dö. ('Go mü 'zü 'ü- -tei' döa -ne me -daan' -wo giagia -ne 'wo ü -daan -a 'ka.) **15** 'Go ü 'nëdhe 'gü 'ö yö -dëe -bha, -wo 'slööslö 'ö -ya -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü, ü -dö. -Zlan -wo bhë -yö -mø -a -bha kö -yö 'wun -bho 'kou dö dhe nu ü -dhë kö 'tiën -dha Yesu Klito -wun -dhe 'wun gia -sü 'ka. **16** Pë 'saadhö 'ö -ya -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü, -Zlan -yö -bç -Zuu 'slööslö 'gü 'ö -ya me -nu -zuö' 'piö, 'ö 'wo -ya 'sëedhe 'gü. -Zlan -wo 'ö bhë -yö kwa -daan 'wun gia -'ka. 'Go mü 'zü -ya -kë 'ö pë -nu 'ö 'waa kpengdhö 'kwa -an dö. -Zlan -wo 'ö bhë 'zü, -yö kwa -döö 'ö kwa -daan pë -së kö -sü 'ka. **17** -Kö 'ö bhë -a 'ka, -Zlan -wo -ya -kë 'dhö kö me 'ö -Zlan -bha 'ka, kö -a -kç -mø pë -së -suum - 'saadhö kö -sü -bha.

4 **1** Yesu Klito -yö -dho nu 'zü 'kpongtaa kö -yaan -gludëdhe kë. -A -kë 'dhö -sü 'gü -yö -dho me -nu 'wo 'bhee -waa -me -nu 'ö -wa ga -an -bha za kan. -A -wun 'gü, a - -pö ü -dhë -wo -yoon -a -ta -sü 'ka, -Zlan waa -Yesu Klito -an wö 'dhiö: **2** -Bhö me -nu -daan' - -Zlan -wo 'ka! -Kë 'siözë -sü -yö kë ü -go -kplawo kö 'üen - -Zlan -wo -blee' - -an -dhë 'kö -kë -ne yaa dhi -an -dhë 'dhee. -Ya kë 'zü -ne me -nu -wo pë yaa kë -na, -bhö -an -dç -a -zç -an -dhë -sü 'ka -ne pë 'wo -kë -na bhë, -wo wo bo -a 'ka. -Bhö -an -faan' 'më! -Bhö -an -daan' - -zuösaadhe 'ka! **3** 'Ö tçç yi -nu -wo nu -na, 'ö me -nu waa 'dho we -a -bha kö -wo wo 'to 'to -Zlan -bha me -daan' -wo giagia -bha. 'Kee me -daan' -me -nu 'ö -an -wo dho -an -zo kun 'wo dho -an -mee'. 'Ö tçç -wa 'piö kö -wo pë yaya -plëezë -nu kë. **4** -A -gen 'ö tçç wo 'ka 'dho kë -a 'piö kö 'wo wo 'to 'to, 'wun 'ö 'wun giagia 'ka -a -bha, 'kees -kwezü -wun -nu 'wo dho to -a 'piö. **5** 'Kee -ya kë ü -bha 'ka, a -dhio -dç ü -dhë kö 'wun -ma ö -gen 'ka -sü -yö kë ü -go, -kç -suum - 'saadhö 'ple -ta! -Bhö 'we -a -bha kö ü 'klo -yaan bho! -Bhö 'wuntaçsë 'ö -gban Yesu Klito -bha, -a -blee' -me -nu -dhë! Ü -bha yuö -nu 'wo -gban -Zlan -bha, -bhö -an 'ple kë -së 'ka!

6 ('Wun -nu 'wo bhë 'töödhö a -blee' ü -dhë, 'ö tçç n 'ka 'dhö kë ü 'piö -gloçsü gbo 'kpongtaa zö kö 'aan- 'ye n 'zü 'aan- bç -a 'piö ü -dhë zlöö.) -A yi -ya -lo kö 'aan- 'go 'kpongtaa. N -ma yuö -kë -Zlan -dhë -sü 'ö bhë -a -wun 'gü, me -nu -wo -dho n zë. N -ma ga -sü 'ö bhë, -a -tei' -yö -dho kë -ne sla -bho -sü 'dhö. **7** Yesu Klito -bha yuö me 'ö dç n -tian', a n 'gü dç 'gbee- -a -kë -së 'ka. Pë 'ö -Zlan -yö -kë -a 'piö kö 'aan- kë, a - -kë -ne -bla 'sü -me 'ö zian ga 'ö dho -bla sü -a -ta, 'ö bç -a 'ple -bha -a 'dhö. A n -zo -yö

-Zlan -bha 'ö dho 'ö yöë -dëe 'ö -kë -a 'dhiötöyi 'ka bhë -a -bha. 8-A -wun 'gü kwa Dëme 'ö dho me -nu -bha za kan kpengdhö bhë, -yö -dho n -ma -kë kpengdhö -sü 'gç =gbla' nu n -dhë, -a -bha me -nu -bha zakanyi 'ka ('ö tçö pë 'ö kpengdhö 'a- -kë -ne -bla 'sü -me 'ö 'to -a 'gbee- 'ka bhë -a 'dhö). Yaa 'dho ma do n -saan' nu; me 'saadhö 'wo dç -a nu -sü -go, -a -dho kë -sü 'ka, -yö -dho -an -bha nu 'pö.

'Wun 'ö -gban Pölö -de -bha

9-11 Me -nu 'ö 'wo nu n -dhë 'dhiö bhë, Lukö do 'kpaan =ne 'ö n 'piö zö zlöö. Demasö -ya 'kan n -ma, -ya 'dho Tesalönikö plöö; 'ö tçö -yö 'kpongtaapë -nu -dho -kë -duö ('ö -ziö -a 'ka pë -nu 'wo -Zlan -bha 'ka -an -ta). Klesaan -ya 'dho Galatö -se 'gü; Titö -ya 'dho Damasi -se 'gü 'pö. -A -kë 'dhö -sü 'gü, -bhöë këdhë =mëë' -kö 'tüen- nu n 'piö zö 'zodhö. -Ya kë =ne ü nu -na, kaa- Maakö -ka nu! 'Ö tçö n -ma -wun -yö -dho yö -a -bha nu n -dhë -sü 'ka kwa Dëme -bha yuö 'gü. 12 'Ö tçö 'ma Tisikö bç Efezö plöö. 13 Ü nu -na, -bhö nu n -ma gblang 'a- to Troasö plöö Kaapusö -go kçö bhë -a 'ka n -dha! -Bhö nu 'zü n -ma 'sëëdhë -be -nu bhë -an 'ka. 'Kee -a me 'ö -kë wü kwi 'ka, 'a pë -nu -bëëñ' -na -a -ta bhë, 'ö n -ma -wun -yö yö -a -bha kpinngdhö.

14 Alezandrë 'ö -kë -piöbhöme 'ka bhë, -yö 'wun yaa =gbaçnsü -kë n 'ka. Kwa Dëme -yö -dho za -lo -a tuö, pë yaa -nu 'ö -an -kë n 'ka bhë -a -wun 'gü. 15 Bhi -de 'pö, -bhö -a kë 'slë 'ka kö -kun 'ö dho pë yaa kë ü 'ka 'pö! 'Ö tçö -Zlan -wo 'ö 'kwa- -bleë' -na me -nu -dhë bhë, -dç -a -go 'yënnng -me -mü -a 'ka.

16 'Dho -bleëzë 'a- wo zakanme -nu 'dhiö bhë, me gbe yaa kë n 'piö mü. -Wo n -to n -de 'sloo 'ka. 'Kee a - -dhë -na -Zlan -go kö -kun 'ö dho -an 'klo bhö. 17 ('Kö -kë =ne me 'bhee- -nu -wo n -to do 'ka,) kwa Dëme -yö -kë n 'piö; -yö =faan' -nu n -dhë, 'ö 'a- -wo -bleë me -nu 'waa Zuifö 'ka 'ö 'wo -kë mü -an wö 'dhiö 'fefedhö. 'Wun 'gbee- 'ö bhë -Zlan -yö n -dha -a -go =ne -kö 'ö me dha -na -a 'ka -laa' 'dhi -go bhë -a 'dhö. 18 'Go mü 'zü a- -tei' dç -ne, -yö -dho n dha 'wun 'gbee- -suum' -kpekpë 'wo dho nu n -ta -an -go. -Yö -dho dho n 'ka 'zü, -kö -sëëzë -ta, dhang- 'gü -dhe 'ö ö -bha -gludëdhë kë -na -a -bha bhë -a -bha. -Kwaa 'tö bhö, 'kwa dhoë 'dhiö -kplawo! Amen.

'Wun 'a- -kë 'aan- -bleë' - ü -dhë bhë 'ö bhë

19 'Ma 'we Plisilö waa- Akilasö -an 'ka! 'Ma 'we Onezifö -go 'kcoome -nu 'ka! 20 Elatö -yö -to Kolentö plöö. A Trofimë -to Miletö plöö, 'ö tçö yaa kë -potaasü 'ka. 21 Ü 'gü -gban kö 'ü nu n 'piö zö 'nene 'töng 'dhiö! Bulusö, Pudan, Linisö, Klodia waa- kwa dhegluzë -nu me 'wo to 'wo -klu -sü 'ka Yesu Klito -bha, -wa 'we ü 'ka!

22 A- -dhë kwa Dëme -go kö -yö 'to ü 'piö, kö -yö 'dhuë- 'kpo ka 'ple ka -bha!